
“Bent u die Lever van de evolutie?”, vroegen ze me ooit toen ik in Amerika een kerkdienst had bezocht; daar vonden ze mij een gevaarlijke figuur.”

“God als Ingenieur is een oud beeld. Abraham Kuiper heeft het als argument voor de Scheppingsgedachte naar voren gebracht. Als er een slagschip voor de kust van Mozambique verschijnt, zei Kuiper, begrijpt iedereen daar meteen dat zo’n schip door een ingenieur in elkaar is gezet; het is ondenkbaar dat stukken ijzer zo maar in elkaar passen. Mijn godsbeeld is weinig gedetailleerd, maar bevat wel dat element van de Ingenieur; deze wereld moet bedacht zijn. Als ik het over planmatigheid heb, over het toeval en andere mechanismen, dan is dat tegen die achtergrond. Dat idee zal wel door mijn natuurwetenschappelijke ervaringen gevoed zijn, maar ik kan het niet anders zien.”

■ *Is dat ‘de leer van Lever’: een integratie van geloof en wetenschap?*

“Absoluut niet. Om te beginnen heb ik geen leer. Daar heb ik zelfs een grote hekel aan. Ik ben een oppervlakkige figuur die het vertikt om zich eerst in de boeken van Kant en allerlei andere filosofen te moeten verdiepen, alvorens iets over een bepaald onderwerp te mogen zeggen. Daar heb ik geen tijd voor. Er zijn zoveel interessante dingen in de wereld. Ik heb wel behoefte aan een visie, zij het een zeer voorzichtige, erg relativiserende; ik weet niet hoe het allemaal precies zit.

“De wetenschap – niet alleen de natuurwetenschap, maar ook de historische en de archeologie bijvoorbeeld – kan allerlei dingen onderzoeken en ontdekken; allemaal heel interessant en nuttig; ik kan er niet genoeg van krijgen. Maar op vragen als ‘waar komen wij vandaan?’ en ‘waarom leef ik maar zo kort?’, of ‘waarom ga ik dood?’ – kortom: de meest belangrijke, en existentiële vragen in een mensenleven, waarover ik iedere dag loop te tobben – heeft de wetenschap geen antwoord. Dat moet je de wetenschap ook niet vragen; dat valt buiten haar bereik. Op dat terrein bloeien de religies, die over dit soort vragen nadenken; ik vind dat overigens terecht en uiterst waardevol.”

■ *Betekent het dan dat u een absolute scheiding tussen geloof en wetenschap voorstaat?*

“Nee. Van een ‘twee-rijkenleer’ – één rijk voor

de wetenschap en een voor de religie – moet ik niets hebben. Het zijn geen losse elementen die niets met elkaar te maken hebben; denk maar aan euthanasie of kankeronderzoek bijvoorbeeld, waar die twee invalshoeken op elkaar betrokken zijn. Maar je moet ze netjes uit elkaar houden, terreinen afbakenen, en ze vooral niet met elkaar verwarren. Maar in ieder mens komen die twee elementen samen. Is dat een soort van antwoord?”

■ *Een helder antwoord dat zich duidelijk onderscheidt van het holisme en andere modernistische opvattingen.*

“Vergis je niet; het holisme is helemaal geen modernisme, maar een vooroorlogse reactie op het mechanisme en het vitalisme. De meeste mensen weten niet eens waar die termen vandaan komen. Maar nieuw zijn ze niet.”

■ *Ik doelde op de moderne variant van bijvoorbeeld een Fritjof Capra die de onoplosbaarheid van hedendaagse natuurwetenschappelijke problemen te lijf gaat met oosterse mystiek. “Maar iets soortgelijks doen wij, als christenen, ook!”*

■ *Toch niet in het laboratorium?*

“Niet in het wetenschappelijke werk, nee. Maar wel als mens. Als ik mijn theorie over het aanspoelen van schelpen ontvouw, zul je daar geen theologische, of anderszins levensbeschouwelijke opmerkingen in vinden. Maar mijn ervaringen op het strand zijn wel religieus getint. Als ik tijdens mijn ochtendwandeling op een bankje in het park ga zitten om een sigaret te roken, dan kijk ik om me heen en denk aan God. Nieuwsgierigheid, verwondering en eerbied zijn mijn drijfveren. De Schepper is mijn houvast, de basis voor mijn opvattingen.”